

Èuvaj se krpelja

Autor Administrator

Ljudi se zaraze nakon ugriza zaraženog krpelja koji slinom prenese uzročnika na čovjeka, ali i gnječenjem krpelja preko oštećene kože ili sluznice. U Hrvatskoj se ugrizom krpelja najčešće prenose borelijoza (lajmska bolest, eritema migrans) krpeljni meningoencefalitis, tularemija, erlihioza i neke rikecioze. Svaki boravak u šumi, osobito s niskim raslinjem, nosi opasnost od kontakta s krpeljima.

Kako se riješiti krpelja?

U slučaju uboda najvažnije je krpelja što prije odstraniti jer je opasnost od zaraze veća što dulje vrije-me krpelj provede zaboden u koži.

Najbolje je uhvatiti ga pincetom, što bliže koži i laganim okomitim povlačenjem izvući životinjicu iz kože. Narodni lijekovi poput premazivanja krpelja benzinom ili uljem u novijoj se praksi ne preporučuju jer izazivaju jače lučenje sline krpelja koji se "guglaju", a virusi, ako postoje, nalaze se u njoj.

Ako dijelovi tijela krpelja zaostanu u koži, nije ih potrebno odstranjivati, jer je važno da se izvuče glavica. Treba pratiti promjene na koži u neposrednoj blizini uboda, te ako se javi crvenilo treba se obratiti pedijatri. Vrlo mali broj krpelja nosioci su virusnog meningoencefalitisa.

Najvažnije je prije odlaska na izlete u edemska područja s krpeljima dijete zaštititi sredstvima protiv uboda insekata, koji ujedno odbijaju krpelja da se popne na tijelo. Isto tako je izrazito važno prikladno odjenuti dijete za izlet. Ljeti je najbolje obući djetetu lanenu odjeću, ali onu koja ima dugi rukav i dugačke nogavice.

Kako bi ga zaštitili u potpunosti najbolje je uvući nogavicu u čarapu. Time se sprječava penjanje krpelja po tijelu, a poznato je da krpelj provede izvjesno vrijeme hodajući po koži i tražeći pogodno mjesto prije nego se pričvrsti za tijelo.

Dr. Maša Hrelec - pedijatar kirurg s klinike za kirurgiju u Dječjoj bolnici u Kladu (V.I.)

* * * * *

Tijekom toplijih mjeseci, boravak u prirodi uz blagodati i užitke nosi i neke opasnosti. Jedna od njih su krpelji, koji svojim ugrizom mogu na ljude prenijeti i neke uzročnike zaraznih bolesti. Svaki boravak u šumi, osobito među niskim raslinjem nosi opasnost od kontakta s krpeljima koji tu obitavaju.

U kontinentalnim krajevima naše zemlje najrasprostranjeniji je šumski krpelj (*Ixodes ricinus*) dok se u priobalnom dijelu nalazi pseći krpelj, koji prenosi riketije, koje uzrokuju pjegave groznice.

Ne dovodi svaki kontakt s krpeljom do prijenosa zaraznih bolesti. Kad se nađe na koži on se najčešće ne ugnijezdi, nego ili spadne s tijela, ili satima luta, dok ne nađe pogodno mjesto gdje se prihvati. To su obično pregibi, vlasi i topliji dijelovi tijela.

Na mjestu ugriza krpelja može se pojaviti manje crvenilo i otekline koja traje nekoliko dana uz lagano izražen svrbež. Ove promjene nisu posljedice infekcije, već iritativnog djelovanja stranih tvari koje se ugrizom unose u kožu. Tek manji broj ugriza dovodi prijenosom nekih mikroorganizama (ako je krpelj bio zaražen), što može, nakon 1-2 tjedna rezultirati pojavom simptoma bolesti.

Stoga nije nužno nakon svakog kontakta s krpeljom zatražiti liječničku pomoć; dovoljno je samo ukloniti krpelja s kože. Međutim, ukoliko se nakon nekoliko dana od ugriza krpelja pojave simptomi bolesti - poput vrućice, bolova u mišićima i zglobovima, opće slabosti (slično gripi), ili glavobolja, mučnina, povraćanje te pojava kožnih promjena (različitih oblika osipa), potrebno je posavjetovati se s liječnikom kako bi se pravovremeno utvrdilo o kojoj se bolesti radi te provelo adekvatno liječenje.

Većina bolesti koje prenose krpelji su blažeg oblika i liječenje se može provesti kod kuće, dok samo manji broj slučajeva zahtijeva obradu u bolnici, bilo zbog potrebe primjene složenije terapije, ili zbog mogućih komplikacija.

Većina bolesti koje nastaju nakon ugriza krpelja može se spriječiti pravovremenim i ispravnim uklanjanjem krpelja s tijela, dok se samo jedna bolest – krpeljni meningoencefalitis – može spriječiti i cijepljenjem

Prevenција bolesti koje prenose krpelji:

Izbjegavanje područja bogatih krpeljima tijekom ljetnih mjeseci.

Nositi odjeću dugih rukava i nogavica, umetati nogavice u čarape

Za boravka u prirodi ne nositi odjeću od dlakavih tkanina (vuna) jer se krpelji lako zakvače.

Nositi svijetliju odjeću kako bi se krpelj lakše uočio i uklonio.

Primjena tvari koje odbijaju krpelja (repelanti), koje se kao sprejevi, stikovi ili tekućina nanose na kožu, odjeću, ili obuću.

Nakon svakog boravka u prirodi gdje ima krpelja obvezno po dolasku kući pregledati odjeću i tijelo, otuširati se.

Cijepljenje: time se može spriječiti pojava krpeljnog meningoencefalitisa nakon zgriza krpelja. Nakon cijepljenja s tri

doze zaštita traje oko 3 god.